

Nemzetközi pályázati programok

(Készítette: Ujvári-Oláh Lia Dóra és Gerencsér Tamás,
Szakmai Fejlesztési és Módszertani Iroda)

Igen tartalmas és eredményekben gazdag évet zárt a nemzetközi pályázatokat koordináló csoport a tavalyi évben.

Erasmus+ 2019-1-HU01-KA104-060526 Off the streets mobilitási program, 2019-2022

A 2019 november 1. és 2022 augusztus 31. között megvalósított, *Off the Streets* elnevezésű programunkban a közterületi hajléktalanságra és a különösen sérülékeny ügyfélcsoportokra fókuszálva olyan innovatív megoldásokat kerestünk, melyek megismerése és adaptálása által (korábban) utcán élő emberek szükségleteihez igazodó szolgáltatásokat, illetve egy, a jelenleginél inkluzívabb működésmódot tudunk kialakítani.

A projekt eredményei: az elmúlt 3 évben összesen 55 alkalommal tudtak részt venni munkatársaink valamilyen mobilitási programban, öt, átlagosan 3 napos tanulmányúton vett részt 35 munkatársunk, 20 kollégánk pedig személyes jelenléttel rendezett, vagy online tartott szakmai konferenciákon képviselte intézményünket.

A megvalósítást jelentősen befolyásolta a COVID világjárvány, hiszen az utazási korlátozások és saját, valamint partnereink biztonsági intézkedései nyomán a projekt másfél éves megtorpanásra kényszerített bennünket, ezt követően pedig az orosz-ukrán háború kirobbanását követő, Ukrajnát elhagyó menekült emberek ellátása volt elsődleges teendőnk, mely feladat Közép-európai partnereink számára is fokozott terhelést jelentett.

Az első tanulmányutat a cseh IQ Roma Servis-hez szerveztük, mely főként roma emberek számára nyújt lakhatási és foglalkoztatási programokat. A szervezet nagy hangsúlyt fektet a háztartás-gazdálkodásra, folyamatosan figyelik és fejlesztik ügyfeleiket, hogy helyesen osszák be rendelkezésre álló bevételeiket, ezáltal lakhatásuk hosszú távon fenntartható legyen. A szervezet a Discus Amsterdam szervezet által kifejlesztett kiválasztási módszert alkalmazza, melyben az ügyfelek személyiségjegyei alapján társítanak különböző attitűddel rendelkező szociális munkásokat. Ilyen formán anya, barát-haver, tanító-tanár, rendőr, illetve konfliktuskerülő ideáltípusból kerülnek ki segítők. Kollégáink kiemelték, hogy cseh partnereinknél a bérlakások magasabb száma miatt valamivel könnyebb az ügyfelek

elhelyezése, továbbá a bürokratikus terhek sem olyan mértékűek, mint hazánkban. Reálisnak látták a Brno-i városvezetés azon tervét, mely szerint 2020-ra felszámolják a családokat érintő hajléktalanságot. Azt is roppant pozitívnak találták, hogy a programok megvalósítása nem függ az aktuálpolitikától, és említést nyert a civil szféra erős támogatottsága.

Következő csapatunk Lisszabonba látogatott, hogy az AEIPS szervezet munkáját vizsgálják meg közelebbről. A szervezettel volt korábbi kapcsolatunk, továbbá a közösségi pszichiátriai ellátásunk alapját biztosító Ébredések Alapítvány is szoros együttműködésben áll a lisszaboni partnerrel. A Felvételt Előkészítő Team a 3 napos tanulmányút alatt számos élménnyel gazdagodott: ügyfeleink körében az utóbbi években jelentősen megnőtt a pszichiátriai betegséggel érintett ügyfelek száma, akiket egy komoly, szükségletfelmérésen alapuló vizsgálat által igyekeznek a számukra megfelelő lakhatási formába irányítani. Munkájuk fejlesztéséhez nélkülözhetetlen segítséget jelentett a látogatás, hiszen a szervezet éppen a mentális betegek célcsoportjára fókuszál, különféle lakhatási projektek, segítő szolgáltatások biztosításán keresztül. A jó gyakorlatok mellett olyan szemléletbeli különbségeket is láthattak, mely a Befogadó BMSZKI stratégiai programunk alapját képezve a közterületről érkezett, mentálisan és fizikailag rossz állapotú hajléktalan emberek segítségét, ellátásokhoz való könnyebb hozzáférését tűzte ki egyik céljául.

A barcelonai Arrels szervezethez és partnereikhez intézményünk éjjeli menedékhelyeinek vezetői és utcai szolgálatunk koordinátora látogatott el, akik szinte minden ellátástípussal megismerkedhettek. Beszámolójukban kiemelték a rengeteg jól képzett önkéntest, akik hatékonyan segítik a hajléktalanellátó szervezetek munkáját, ezzel tehermentesítve a szociális munkásokat. Nagy társadalmi támogatottságot élveznek a szervezetek, melyeket nem csupán önkéntes munkával támogatnak, de pénzzel és tárgyi adományokkal is. Élelmezésben magasabb minőséget és mennyiséget tudnak biztosítani az ügyfelek számára. Az intézmények jól felszereltek, tiszták, rendezettek, sokkal jobbak a tárgyi feltételeik, mint hazai egységeinkben. Az ügyfelekkel kialakított bensőséges kapcsolat, mint a gyakori testi kontaktus, ölelés, vagy kézfogás, a másik tisztelete, elfogadása, partnerként való kezelése szintén nagyon szembetűnő és pozitív volt kollégáink számára.

A bécsi Neunerhaus szervezettel megvalósított online eseményre számos munkatársunk, és az ország több régiójában dolgozó hazai szociális munkatárs volt kíváncsi. A 2 napos szakmai rendezvényen bemutattuk lakhatási programjainkat, emellett egy előadásra kértük fel az Utcáról Lakásba Egyesületet, hogy megosszák tapasztalataikat jellemzően erdőkben, kunyhókban élő emberek számára biztosított lakhatási projektjükéről. Bécsi partnerünk számos szolgáltatását

ismertette: az egészségügyi centrumtól kezdve a nappali központon át, átfogó képet kaphattunk a bécsi lakáspolitikáról és a biztosítással nem rendelkező EU-s állampolgárok ellátásának nehézségeiről, továbbá a lehetséges megoldásokról. Különösen érdekes volt számunkra a szervezet sorstárs-segítőket képző projektje, mely nagy lendületet adhat számunkra ezen jó gyakorlat hazai meghonosításában.

A VEKOP program öt munkatársa a brüsszeli Housing First Belgium LAB kalauzolásával nyert bepillantást a belga szociális ellátórendszer működésébe és a helyi jó gyakorlatokba. A brüsszeli lakhatási projekteken túl a Charleroi-ban működő HF programot is megismerték kollégáink, emellett a sorstárs-segítés módszereit is közelebbről tanulmányozhatták. Különösen érdekes volt az a gyakorlat, melyben az ügyfeleket színskála szerint csoportosítják annak függvényében, milyen nehéz helyzetben vannak, mennyire súlyosak a problémáik, illetve milyen mentális-pszichés állapotúak: vörös, sárga és zöld csoportokat alakítottak ki. A segítség mértéke, intenzitása állapotuktól függően alakul. Az itthon tapasztaltakhoz képest óriási különbségként jegyezték meg kollégáink, hogy a belga szakemberek nem találkoznak a designer drogfogyasztással – ott a hajléktalan drogfogyasztók a „klasszikus” szereket használják (heroin, kokain, stb...), melyek hatásmechanizmusa kiszámíthatóbb. A Belgiumban eltöltött két nap nagyon hasznosnak, eredményesnek bizonyult, munkatársaink kihasználták a rendelkezésre álló időt, és az elsőként lakhatás programhoz kapcsolódóan számos tapasztalattal gazdagodtak.

A Szakmai Fejlesztési és Módszertani Iroda hat munkatársa 2022 nyarán Bécsbe utazott, hogy a Vinzirast szervezet megismerése által nyerjen inspirációt, új ötleteket az önkéntes munka népszerűsítéséhez, és önkéntesek hatékonyabb bevonásához. A 3 napos tanulmányút alatt láthattuk, hogy tartja fenn magát több szervezet állami normatíva nélkül, szinte kizárólag önkéntesek által működtetett szolgáltatásokkal, és társadalmi-vállalati adományok által. Nagyon inspiráló volt az a szemlélet, melyben mindenki felé végtelen elfogadással és tisztelettel fordulnak. Munkájukat nem keretezik jogszabályok és előírások, a dokumentációs terheik irigylésre méltóan alacsonyak, viszont sokkal több időt tudnak fordítani személyes beszélgetésekre, közösségi programokra. Kollégáink itt is azt tapasztalták, hogy a segítők nem rácsos irodákban, hanem az ügyfelekkel közösen töltik a napot, véleményüket figyelembe veszik a szolgáltatások kialakítása során, figyelnek egyéni igényeikre. Persze fontos megemlíteni, hogy mindezt nem tömegszállásokon, hanem alacsony férőhelyszámú, saját lakóegységgel rendelkező helyeken tudják megvalósítani.

Köves Ferenc kollégánk a Főpolgármesteri Hivatal meghívására a Berlinben megrendezésre kerülő köztisztviselői szemináriumon vehetett részt, melynek a hajléktalanellátás és az idősellátás állt a középpontjában. A magyar csoport különösen kíváncsi volt a közterületi hajléktalanság csökkentésére irányuló, illetve a fedél nélkül élők ellátásával kapcsolatos berlini törekvésekre és tapasztalatokra.

A csoportos tanulmányutakról kollégáink minden esetben jó minőségű, írásos, fényképekkel ellátott összefoglalót készítettek, melyeket a BMSZKI honlapján és Facebook oldalán is megjelentettünk. Remek lehetőséget adott az eredmények terjesztésére a 2022 májusában megrendezett szakmai konferenciánk, ahol nemzetközi tevékenységeink mellett a hazai hajléktalanellátásban betöltött szerepünket, jó gyakorlatainkat, a hajléktalanügyi stratégia megalkotásában játszott szerepünket is bemutattuk. A rendezvény közel 200 érdeklődőt vonzott, az esemény első részét Youtube-csatornánkon is követhették a regisztrálók.

A pályázatot október 31.-i határidőre sikeresen lezártuk, a megvalósítást a Tempus Közalapítvány tartalmi és pénzügyi szempontból is sikeresnek ítélte meg.

Erasmus+ 2020-1-HU01-KA104-078376 Látni és láttatni: nemzetközi tapasztalatok a közösségépítés, az ügyfél bevonás és részvétel terén mobilitási program, 2020-2023

Látni és láttatni elnevezésű, a közösségépítésre, ügyfélbevonásra és sorstárssegítésre fókuszáló pályázatunkban tavaly végre elindulhattak a COVID járvány okán elhalasztott utazások. A 2020 novemberében kezdődő pályázatban öt intézményünk (a Dózsa Átmeneti Szállás, az Alföldi Átmeneti Szállás, a Családok Átmeneti Otthona, a Külső-Mester Átmeneti Szállás és a Kőbányai úti Éjjeli Menedékhely és Lábadozó) munkatársai – összesen 31 fő – vehetett részt 2-3 napos nemzetközi tapasztalatcserén, hogy gyakorlati tapasztalatokat szerezzenek az ügyfélbevonás és a közösségépítés terén. A fogadószervezetek lengyel, cseh, olasz, osztrák és szlovén partnereink, akik nemzetközileg elismert szakértők a közösségépítés, az ügyfél-részvétel erősítése és a sorstárssegítés tekintetében. A BMSZKI hosszú távú célja az, hogy minden hajléktalan ember hozzájusson a számára legmegfelelőbb ellátásokhoz, és a szolgáltatások kialakítása során az ő véleményüket, igényeiket is figyelembe vegyék. Emellett fontos feladatunk a segítők és az ügyfelek közötti partneri viszony erősítése. A program egyik fő célja, hogy munkatársaink kitekintést nyerjenek a nemzetközi trendekre, és a fogadószervezetek gyakorlatának megismerése által új impulzusokkal, innovatív szakmai

megközelítésekkel gazdagodjanak, a külföldön szerzett tudást pedig kamatoztatni tudják a hajléktalan ügyfeleikkel végzett napi munka során.

A program ötletét az adta, hogy a fenti négy intézményünk munkatársai: Bakosi Tamás, Ekker Éva, Garamszegi Vanda és Nagy Zsuzsanna „Women and Homelessness” programunk keretében egy finnországi partnertalálkozón vettek részt 2019 szeptemberben, ahol szakmai workshopokon tanulmányozhatták a partnerszervezetek munkáját, az ott látott jó gyakorlatokat pedig megismertették saját teamjeikkel és az intézményeikben élő ügyfelekkel. Emellett olyan motiváló hatással volt rájuk a tanulmányút, hogy hazaérkezésük után nem sokkal egy munkacsoportot is életre hívtak, melyben új közösségépítő programok megvalósításával, ügyfelek számára indított műhelyfoglalkozásokkal, kollégák képzésével és adománygyűjtéssel kezdtek el foglalkozni.

A Családok Átmeneti Otthonának négy munkatársát 2022 tavaszán a Łódzi Egyetem szociális munka tanszékének oktatói kalauzolták végig a város családokat és egyedülálló anyákat fogadó intézményei között. Kollégáink közelebbről megismerhették a lengyel családtámogatási rendszert, és a családon belüli erőszak helyi kezelésének gyakorlatát. Az Egyetemmel együttműködésben álló łódzi anyaothotonban pedig az empowerment és a közösségépítés helyi módszertanát is tanulmányozhatták.

Az Alföldi Átmeneti Szállás hét munkatársát a szlovén Kralji Ulice csapata látta vendégül júniusban, hogy bemutassák a szervezet lakhatási, foglalkoztatási és közösségi programjait. A civil szervezet tevékenysége igen sokrétű: utcai szociális munkát, nappali ellátást, pszichiátriai érintettségű emberek számára terápiás foglalkozást, támogatott lakhatást biztosítanak, emellett számos közösségi programot szerveznek hajléktalan ügyfelek számára. Munkatársaink bepillantást nyerhettek a szlovén utcalap elkészítésének fázisaiba és egy, korábban az utcán élő ember által vezetett alternatív városnéző sétán is részt vehettek. Utóbbi olyan inspirálóan hatott kollégáinkra, hogy eltervezték, az Alföldi szálló ügyfeleinek részvételével is szerveznek egy városi sétát, mely intézményünk történetében egyedülálló kezdeményezés lesz.

2022 őszén a Dózsa Átmeneti Szállás munkatársai a cseh Jako Doma civil szervezetnél töltöttek el 2 napot, hogy megismerkedjenek az – elsősorban nőket célzó – helyi programokkal. A Jako Doma foglalkoztatási programja – a *Szakácsok otthon nélkül* – egy nemzetközileg elismert innovatív projekt, mely amellett, hogy védett munkahelyet biztosít otthontalan nőknek, a hajléktalan emberek társadalmi megítélésének javításában is fontos szerepet tölt be. Munkatársaink a program mellett hallhattak a szervezet sorstárssegítő gyakorlatáról és

látogatást tettek a Jako Doma kimondottan nőket fogadó nappali centrumában is. A kétnapos látogatás alkalmával a prágai Üdvhadsereg munkájába, azon belül is a szervezet Housing First programjába nyerhettek bepillantást.

Október elején a Külső-Mester átmeneti szállás munkatársai egy kétnapos, bécsi tanulmányút keretében látogatták végig a helyi szociális szervezeteket. Mivel a szálló lakói közül többen megfordultak már a bécsi hajléktalan-ellátásban, így a csoport kíváncsi volt többek között arra is, hogy ügyfeleik miért döntenek úgy, hogy egy idegen ország hajléktalanellátó szolgáltatásait veszik igénybe, és hogyan boldogulnak fedél nélkülként Ausztriában.

A pályázat utolsó, Bolognába szervezett tanulmányútjára 2023 tavaszán kerül sor.

Erasmus+ 2021-1-HU01-KA220-VET-000030007 Better Support for Elderlies - együttműködési célú partnerségi program

2022 februárjában vette kezdetét az idős hajléktalan emberek támogatásához kapcsolódó tapasztalatok és jó gyakorlatok megosztását, az idősek szükségleteire való hatékony válaszok megtalálását és fejlesztését segítő nemzetközi program, melyben a BMSZKI koordinátori feladatokat lát el. A programban partnereink az Utcáról Lakásba! Egyesület, az olaszországi Caritas Triest szervezet, az angol Groundswell és az írországi Focus Ireland. A projekt 25 hónapos megvalósítási időszakában 4 nemzetközi képzési alkalom kerül lebonyolításra a partnerországokban. A tréningek célcsoportja a szervezetekben dolgozó szociális munkások, tapasztalatait szakértők, közvetve pedig maguk az időskorú hajléktalan emberek.

A tavalyi év során két nemzetközi képzési alkalom került lebonyolításra. 2022 júniusában Triesztben, az idős hajléktalan emberek támogatási szükségleteinek felméréséhez, valamint a szociális és egészségügyi ellátásuk megszervezéséhez kapcsolódó helyi együttműködések tapasztalatait és lehetséges fejlesztési irányait osztottuk meg egymás között. A tréningre a BMSZKI 6 főt delegált, egy módszertani munkatárs és egy ellátási-egységvezető kolléga mellett 4 fő különböző ellátási típusú szolgáltatást nyújtó intézmény szociális munkásai vettek részt a közös munkában.

A második tapasztalatcserét és egymástól tanulást célzó alkalomra októberben, Budapesten került sor. Ezen az idősek mentálhigiénés segítéséhez, a veszteségek és gyászkezelés támogatásához kapcsolódó segítő munkában használható eszközeink és programjaink kerültek bemutatásra. Ezt az eseményt a BMSZKI az Utcáról Lakásba! Egyesület támogatásával

készítette elő és valósította meg. A három együtt töltött nap során a delegáltak workshopokon és előadásokon vettek részt, és beszéltek meg az adott témákkal kapcsolatos tapasztalataikat, illetve a kihívások kezelése kapcsán hatékonyan alkalmazható módszereket osztottak meg egymással. A képzési program keretében intézménylátogatásokat is szerveztünk, így a résztvevők megismerkedhettek a Dózsa Átmeneti Szálló, a Dózsa Éjjeli Menedékhely, a Szabolcs utcai Ápolási osztály és Átmeneti Szálló nyújtotta körülményekkel, illetve az ott folyó támogató munkával is.

Az egyes képzéseken tanultak szervezeten belüli megosztására a BMSZKI belső továbbképzési rendszerének részeként működő időügyi műhely keretében került sor a tréningeket követően.

2023-ban további két nemzetközi képzési alkalom kerül megvalósításra. A harmadik alkalomra olyan programok és szakmai módszerek bemutatását tervezzük, amelyek az elmagányosodás megelőzésében, a tartalmas társas időtöltések megtalálásában, az aktív közösségi szerepek megtartásában és megerősítésében segíthetik az időskorú ügyfeleinket. A negyedik tapasztalatcserét célzó képzési eseményen az idős emberek utcáról való befogadását, valamint a tartós utcai lét megelőzéséhez kapcsolódó szakmai programok eredményeit, kihívásait és az azokra adható szakmai válaszokat tervezzük körüljárni.

A programról további információk elérhetők [itt](#).

Erasmus intézményi akkreditáció 2022-2027

17 éves nemzetközi pályázatírói és megvalósító gyakorlattal a hátunk mögött úgy éreztük, esélyünk lehet arra, hogy elnyerjük az Erasmus+ intézményi akkreditációt. Ennek érdekében októberben egy, a BMSZKI több évre szóló fejlesztési tervét megfogalmazva pályázatot nyújtottunk be a Tempus Közalapítvány felhívására. Pályázatunkkal, melyben a szervezetfejlesztést, a társadalmi bázisépítést, szolgáltatásaink fejlesztését, munkatársaink továbbképzését, a BMSZKI módszertani szerepének erősítését, valamint nemzetközi kapcsolataink erősítését tűztük ki célul, végül igen magas pontszámmal elnyertük az akkreditációt. A pozitív minősítésnek köszönhetően a következő 5 évben egyszerűsített módon hívhatunk le uniós forrásokat mobilitási pályázataink megvalósításához.

Az első évben a BMSZKI menedzsmentje és a módszertani csoport kollégái számára szervezünk majd csoportos tanulmányutakat és konferencialátogatásokat, a második évtől kezdődően pedig főként terepen dolgozó munkatársaink részvételével tervezzük a

tanulmányutakat. Céljaink között szerepel a pszichiátria és szenvedélybeteg ügyfelek ellátásában jártas nemzetközi szervezetek meglátogatása, emellett a befogadó BMSZKI-hoz kapcsolódóan a közterületen élő hajléktalanok ellátásában nagy gyakorlattal rendelkező külföldi szervezetek felkeresése. A program során törekszünk arra, hogy olyan kollégáink is bevonásra kerüljenek, akik még nem vettek részt nemzetközi tapasztalatcserén.

Pályázati forrásból megvalósított egyéb tevékenységeink

Bár a COVID-járványhoz kapcsolódó, a személyes jelenléttel megtartott megbeszélések korlátozására irányuló intézkedések enyhültek a tavalyi évben, a ZOOM program előfizetésének fenntartását mégis indokoltnak és hasznosnak tartottuk. Segítségével számos vezetői értekezlet, szakmai egyeztetés valósult meg egyszerűen és hatékonyan. A ZOOM időpontok lefoglalása, az online meetingek meghívóinak kiküldése, továbbá a különböző megbeszélések jegyzőkönyvezése szervesen beépült munkakörünkbe.